

EVOLUȚIA FABRICĂRII ȚESĂTURILOR DIN INDIA

Lidia TEZEC, Neonila SIROȘ

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: Țesutul este una din cele mai vechi meserii ale omului, care a generat multe metafore și mituri asociate cu structura universului și destinul omului. Înțelepții din epoca vedică spuneau că „tot ce e mai sus de cer, mai jos de pământ și între cer și pământ, tot ce e trecut, prezent și viitor...e țesut în lung și-n lat în spațiu”. Tradiția fabricării țesăturilor în India își are originea încă din cele mai străvechi timpuri. Bucățile de pînă găsite recent la Mohenjodaro au o vechime de aproape 5000 de ani. Astfel tehnicile de țesere și vopsire a țesăturilor erau foarte bine dezvoltate în India încă din cele mai străvechi timpuri. Scopul acestei lucrări constă în studiul evoluției tehnologiei de țesere a mătasei.

Cuvinte – cheie: țesătură, vopsire, mătase, in, ornamente, broderii, finețe, măiestrie

Introducere

Încă din preistorie, țesutul mătăsii, a fost strîns legat de festivalurile și ceremoniile religioase din India. Astfel două dintre centrele cele mai mari de producere a mătăsii s-au dezvoltat încă în preistorie în orașele – temple antice - Varanasi și Kanchipuram - pentru a satisface cerințele religioase. Astăzi, pentru frumusețea mătăsii realizate manual, fabricate acolo, aceste orașe sunt renumite în toată țara, și în întreaga lume. Țesăturile de mătase produse în India se consideră a fi cele mai „pure”[1]. Mătasea din India este o legendă vie, anume ea a generat apariția renumitului Drum de Mătase, pe care se întindeau sute de caravane. Cele mai renumite centre de producere a mătăsii sunt Vanaras în zona de nord și Kanjivaram la sud. Însă există și centre mai mici cu bogat istoric care au dezvoltat cele mai renumite tehnici de țesere și decorare cu broderii, oferindu-le un specific regional și un farmec deosebit.

1. Mătasea de Benares

Se spune că rămășițele pămîntești ale lui Buddha au fost învelite în țesătură de Benares, caracterizată în scripturile budiste drept orbitor de strălucitoare, de culoare roșie și galbenă. Și în prezent, în India mătasea de Benares este cea mai de lux. Un „kinhab” adevărat reprezintă o bază de mătase cu fire de argint sau de aur, formînd un model floral delicat [2]. Țesăturile din argint (rupari) și aur (sonar) pe vremuri se produceau pentru membrii familiei regale. Tot în Benares s-a dezvoltat și renumita artă Bengal Jamdanis. Sari Jamdanis sunt țesute după tipul țesăturii de gobelen, cu fire auxiliare de mătase colorată, astfel încît firele de aur și de argint formează pe suprafața țesăturii un ornament floral sau geometric buclat. În calitate de variantă a acestui tip de țesut firele auxiliare de mătase se întind pe toată lățimea războiului de țesut, apoi se taie după forma ornamentului.

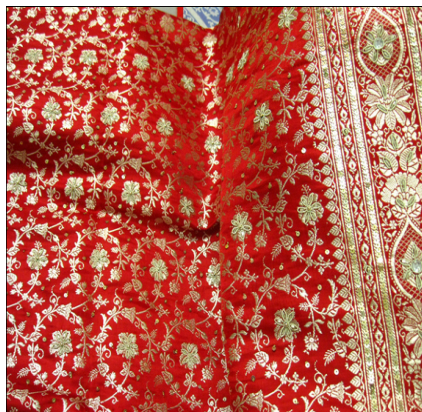

Fig. 1 Mătase de Benares [2]

Fig. 2 Mătase de Benares[2]

Un tip de brocart de Benares este țesătura himru, produsă în sudul statului Maharashtra. Artiștii din Benares produceau această țesătură pentru aristocrația musulmană din Auranga-Bad, adăugînd pe lîngă mătase și bumbac, întrucît mătasea naturală era destinată doar reprezentanților familiei regale. În prezent în această tehnică se realizează șaluri elegante și materiale de garnisire.

2. Tehnica Ikat

Tigru și elefant, frunze de betel, o fată dansînd și un elefant – acestea sunt doar cîteva motive expresive de pe țesăturile realizate în tehnica Ikat [3]. Ea se deosebește prin faptul că anumite fire sunt legate pentru a nu fi vopsite. Această tehnică presupune gîndirea prealabilă foarte minuțioasă a coloritului și motivelor ornamentale. Firele pentru urzeală și bătătură se împart în pachete structurate și pînă la începutul procesului de vopsire pe ele se depune desenul. În funcție de ornament firele se leagă în locurile unde trebuie să se păstreze culoarea inițială, restul se vopsește. Procesul se repetă pentru fiecare culoare în parte, de la nuanțe deschise la închise pînă cînd se obține desenul dorit. Astfel se pregătesc firele. Apoi ele se instalează în războiul de țesut și încetul cu încetul firele bogat vopsite în mod misterios se transformă în motive ornamentale, floristice sau antropomorme.

Fig. 3 Tehnica Ikat [2]

Fig. 4 Țesătură realizată în tehnica Ikat [2]

Fig. 5 Textil de Gudjarat [2]

Acest tip de țesut a fost răspândit în statele din Gujarat, Andhra Pradesh și Orissa, și în fiecare dintre ele s-au dezvoltat propriile metode de lucru. În Gujarat, se specializează în așa-numitul dublu-Ikat – cînd atît firele de urzeală, cît și cele de bătătură se leagă și se vopsesc separat, în funcție de particularitățile imaginii. În Orissa, în tehnica Ikat se realizează țesături din mătase sălbatică, decorate cu păsări stilizate, animale, flori sau figuri geometrice [2].

Concluzii

Calitatea înaltă a țesăturilor din India este determinată în mare parte de materia primă – soiurile de bumbac din care se fabrică fire deosebit de subțiri, viermii de mătase și tehnologia de creștere a acestora, lîna caprelor sălbatice din Munții Kashmir. Un rol important revine și coloranților tradiționali, precum indigo, roiba, șofran, coșenilă [4]. Însă cel mai important în crearea acestor țesături artistice este tehnica tradițională complicată, voluminoasă și experiența seculară a maeștrilor care și pînă în prezent lucrează manual, obținînd țesături de înaltă calitate și bogată valoare artistică [5].

Bibliografie

1. Gonk, J.P. „India”. Revista India, 2011.
2. Dzhayakrishnan, Sh. *India*. Ediția specială. Moscova, Progress, 1987, pag. 1-5.
3. http://ro.wikipedia.org/wiki/Cultura_indiei, accesat la 20.10.2012.
4. Куликова, В.Н. *История Костюма*. Издательство Астрель, Москва, 2010, pag. 120.
5. <http://indonet.ru/Statya/Indiiskie-tkani#ixzz2Cy880Jsi>, accesat la 20.10.2012.